

NOTĂ DE FUNDAMENTARE

La Ordonanță de urgență a Guvernului privind înființarea, dezvoltarea și administrarea unui Hub Financiar la nivelul Ministerului Finanțelor

Secțiunea 1:

Titlul actului normativ

Ordonanță de urgență
privind înființarea, dezvoltarea și administrarea unui Hub Financiar la nivelul
Ministerului Finanțelor

Secțiunea a 2-a:

Motivul emiterii actului normativ

2.1 Sursa proiectului de act normativ

Ordonanța de urgență este inițiată de Ministerul Finanțelor.

2.2 Descrierea situației actuale

Unul dintre obiectivele asumate prin Programul de guvernare îl reprezintă îmbunătățirea interacțiunii cetățeanului și mediului de afaceri cu statul, în conformitate cu Politica Publică în domeniul e-guvernării, reducerea semnificativă a timpului necesar obținerii serviciilor guvernamentale, furnizarea serviciilor guvernamentale prin internet, indiferent de localizare și oră și reducerea costurilor furnizării serviciilor guvernamentale.

În contextul internațional actual, în care se recunoaște necesitatea stimulării schimbului de date în format electronic, în special din sectorul public în vederea asigurării unui management unitar și eficient privind gestionarea centralizată a resurselor TIC (tehnologia informației și comunicațiilor) și a centrelor de date dezvoltate de către autoritățile și instituțiile publice, se impune adoptarea cu celeritate a măsurilor care să asigure realizarea acestui obiectiv și, implicit, o mai bună gestionare a resurselor în condiții de securitate sporită, scalabilitate, flexibilitate și adaptabilitate.

Totodată, la nivel european s-a manifestat o preocupare constantă față de implementarea infrastructurilor de tip cloud, preocupare reflectată atât prin adoptarea unei strategii, respectiv a Strategiei Europene pentru Cloud Computing, cât și prin promovarea unor inițiative cum ar fi „Cloud for Europe (C4E)”.

Din punct de vedere instituțional, Ministerul Finanțelor (MF) este un minister cu rol de sinteză, care se organizează și funcționează ca organ de specialitate al administrației publice centrale, cu personalitate juridică, în subordinea Guvernului, care aplică strategia și programul de guvernare în domeniul finanțelor publice. M.F. aplică Programul de guvernare și contribuie la elaborarea și implementarea strategiei în domeniul finanțelor publice, în exercitarea administrării generale a finanțelor publice, asigurând utilizarea pârgھیilor financiare, în concordanță cu cerințele economiei de piață și pentru stimularea operatorilor economici.

Centrul Național pentru Informații Financiare (C.N.I.F.) asigură, cu titlu gratuit,

serviciile de specialitate în domeniul tehnologiei informației și comunicațiilor pentru M.F., Agenția Națională de Administrare Fiscală (ANAF) și Autoritatea Vamală Română (AVR).

Sistemul informatic al M.F. este unic în România atât din punct de vedere al complexității și specificității aplicațiilor, cât și al numărului de entități ale administrației publice și entități private deservite, precum și al întinderii teritoriale.

Numărul de aplicații informatice, volumul de date, numărul de entități deservite și numărul de utilizatori interni și externi crește permanent, crescând implicit și volumul de muncă depusă, precum și necesarul de resurse pentru dezvoltarea și administrare sistemului informatic.

Actualmente, sistemul informatic al M.F. este cel mai mare furnizor de date din România pentru instituțiile publice și instituțiile financiare din România și din străinătate, asigurând servicii electronice pentru contribuabili, persoane fizice și juridice, instituții publice, angajați ai M.F. și instituții subordonate, esențial pentru interesele financiare necesare desfășurării vieții socio-economice. Concret, sistemul informatic al M.F. are în componere aproximativ 600 de aplicații informatice, fiind utilizat nemijlocit și permanent de 27.000 utilizatori interni, 13.000 instituții publice din care aproximativ 3.200 unități administrativ-teritoriale, 500.000 societăți comerciale și organizații și peste 3.000.000 de cetățeni.

Totalitatea aplicațiilor informatice care compun acest sistem informatizează integrat, în momentul de față, toate procesele interne de lucru din aparatul propriu și structurile subordonate și este sursă de date pentru toate instituțiile administrației publice centrale și locale, precum și ale sistemului financiar (ex.: "eTrezor" pentru Trezoreria Statului; "S.I.A.C." – Sistemul Informatic de Administrare a Creanțelor financiare, pentru administrațiile finanțelor publice: "ForexeBug", pentru raportarea situațiilor financiare ale instituțiilor publice și urmărirea execuției bugetare; "Buget_NG", pentru proiectarea și modificarea bugetului general consolidat; "SPV" – Spațiul Privat Virtual; "DeDoc" – platforma informatică pentru depunerea documentelor, "SIDOC" – Sistemul informatic de management al documentelor și "A.E." – Sistemul informatic privind Arhiva Electronică, pentru înregistrarea, extragerea informațiilor, distribuirea, urmărirea rezolvării și arhivarea corespondenței primite și transmise în format electronic și hârtie, "RO e-Factura", "A.M.E.F." – aparate de marcat electronice fiscale; "S.I.I.V." – Sistemul Informatic Integrat Vamal etc.).

Sistemul informatic este integrat cu numeroase funcționalități ale tuturor instituțiilor publice din România și unele din Uniunea Europeană (ex. Stabilirea statutului de asigurat și determinarea bazei de calcul pentru asistența socială și de sănătate pentru fiecare salariat, pensionar și asistat social, contractarea bunurilor și serviciilor de către instituțiile publice, efectuarea plăților de către toate instituțiile publice centrale și locale, elaborarea bugetelor anuale și a rectificărilor bugetare, urmărirea în detaliu a execuției bugetare a fiecărei instituții, TVA și accize, identificarea persoanelor și a organizațiilor). Este interconectat „on-line” și schimbă date “în timp real” cu toate instituțiile naționale bancare și din sistemul de asigurări sociale și cu fiecare dintre instituțiile statelor membre UE cu atribuții de administrare TVA, accize și vamă, fiind interoperabil cu sistemele comunitare ale DGTAXUD, OECD, FATCA, Organizația

Mondială a Vămilelor, definindu-se ca un sistem esențial pentru securitatea statului român.

Dat fiind contextul actual de insecuritate internațională, în aplicarea prevederilor O.U.G. nr. 98/2010 privind identificarea, desemnarea, protecția infrastructurilor critice, cu modificările și completările ulterioare, prin care M.F. a fost desemnat entitatea responsabilă în sectorul de infrastructură critică financiar-bancar, la nivelul instituției s-a dispus reanalizarea Sistemului informatic al M.F., care deservește sectoarele bugetar, financiar-bancar, fiscal și vamal, vitale atât din perspectiva cerințelor de siguranță națională cât și, îndeosebi, a protecției intereselor esențiale de securitate ale statului.

Analiza a cuprins atât situația proiectelor de investiții din domeniul TIC asumate de către Statul Român prin M.F., în calitate de coordonator de reformă pentru Componenta 8 – Reforma fiscală și reforma sistemului de pensii, care fac obiectul P.N.R.R., din perspectiva necesității încadrării în termenele asumate, cât și a celorlalte sisteme informatice, aflate în administrarea M.F. prin C.N.I.F., care deservește sectoarele mai sus amintite.

Necesitățile identificate în cadrul instituției de a eficientiza prin informatizare procesele și activitățile proprii, iar pe de altă parte necesitatea de a gestiona un Hub al finanțelor publice la nivel național (centru de servicii și date financiare, fiscale și vamale al administrației publice), care să colecteze, să gestioneze și să pună la dispoziția tuturor factorilor interesați (din interior – structurile funcționale ale Ministerului Finanțelor și ale instituțiilor subordonate, din exterior – instituții din administrația publică centrală și locală, alte instituții ale statului, instituții externe, societăți comerciale, organizații, cetățeni, informații fiabile, coerente și actuale de natură financiară, patrimonială, sau în legătură cu banii publici), fac tot mai presantă necesitatea asigurării cadrului tehnologic necesar tranziției spre o administrație fiscală digitală, prin modernizarea, înlocuirea și creșterea numărului de echipamente IT utilizate în administrație, corelate cu procesele automatizate și prin dezvoltarea infrastructurii hardware-software și a infrastructurii suport necesare pentru a sprijini dezvoltarea tehnologică continuă, precum și asigurarea securității cibernetice acestuia.

În considerarea aspectelor menționate mai sus, **s-a conturat ca soluție tehnologică și administrativă realizarea unui centru de servicii și date financiare, fiscale și vamale, modern, sustenabil și optimizat tehnico-financiar la nivelul M.F.**, atât din punct de vedere al costurilor de achiziție inițială, cât și al costurilor recurente de întreținere în viitor, prin crearea unui ”hub” al finanțelor publice la nivel național, care să colecteze, gestioneze și să pună la dispoziția tuturor factorilor interesați informații fiabile, validate și actuale de natură financiară, patrimonială sau în legătură cu banii publici.

Funcționând ca un sistem de comunicare multi-canal între guvern, cetățeni, mediul de afaceri și furnizorii de servicii, Hub-ul Financiar va permite M.F. să asigure creșterea accesului la informații, centralizarea și integrarea datelor și aplicațiilor, eficientizarea procesului de decizie în activitatea publică, creșterea veniturilor și reducerea costurilor.

Principalele elemente care justifică adoptarea proiectului de act normativ în

regim de urgență:

a) În prezent, există un număr redus de servicii publice digitale puse la dispoziție de către instituțiile și autoritățile publice din România care depășesc nivelul 2 de sofisticare digitală, ceea ce împinge România într-o criză de capacitate administrativă, neputând face față la noile provocări în materia serviciilor publice și a asigurării interesului public. Situația constituie rezultatul unei serii de cauze majore, cum sunt: lipsa unei arhitecturi IT eficiente și eficace de management general al serviciilor publice electronice; lipsa sistemelor informatice necesare instituțiilor publice centrale pentru operaționalizarea serviciilor publice digitale; insuficiența specialiștilor în e-guvernare și a resurselor umane în departamentele IT ale instituțiilor și autorităților publice și, corelat, a competențelor necesare pentru dezvoltarea și mentenanța serviciilor publice digitale; lipsa unui cadru legislativ și procedural unitar și eficace pentru susținerea serviciilor publice digitale. Lumea de mâine va fi o lume a digitalizării, a soluțiilor inovatoare și a accesului facil al cetățeanului la aceste servicii. În mod particular, Sistemul Informatic al M.F., deși cuprinde o multitudine de aplicații informatice astfel cum am arătat, folosește încă tehnologii depășite, uzate moral, atât din punct de vedere al platformelor prin care sunt gestionate datele, cât și al produselor hardware și software existente în momentul de față. Mai mult, din punct de vedere al cerințelor de reziliență, redundanță și fiabilitate, acest sistem, care în prezent este format dintr-o multitudine de "silozuri informaționale", nu corespunde celor mai noi tehnologii în domeniul informațiilor și comunicațiilor și, cu atât mai mult, al nivelului din ce în ce mai ridicat de inter-conectivitate și inter-operabilitate între sistemele informatice, existente la nivel european.

În lipsa luării, în regim de urgență, a unor măsuri concrete de modernizare a Sistemului Informatic al M.F., se concretizează următoarele riscuri:

- nu se realizează centralizarea sistemului informatic pentru administrarea fiscală a persoanelor juridice și în consecință nici unificarea administrării fiscale a persoanelor fizice și juridice;
- nu se realizează centralizarea sistemului informatic al Trezoreriei statului și nici introducerea instrumentelor financiare moderne;
- vulnerabilitate extraordinar de mare din punct de vedere al protecției sistemului informatic față de utilizarea neautorizată precum și prin prisma integrității și confidențialității datelor, datorată descentralizării unei porțiuni semnificative a sistemului informatic (*serverele, aplicațiile și baze de date descentralizate sunt amplasate în peste 250 de clădiri și localități diferite*), vulnerabilitate care crește pe măsura creșterii intensității și complexității atacurilor informatice; coroborat cu riscurile cibernetice ridicate în contextul geopolitic actual (experiența pandemiei, experiența războiului întreprins de Rusia), rezultă că pentru Centrul Național de Informații Financiare, instituție esențială pentru buna funcționare a statului, se impune revizuirea strategiilor de acțiune astfel încât să folosească fondurile aflate la dispoziție într-un format de contractare care să protejeze cât mai mult locurile unde se află găzduită infrastructura tehnologică și sistemele critice, comunicațiile, structurile de date etc.;
- ne-utilizarea inteligentă a datelor, de exemplu prin nefolosirea poștelor de

comportament, prin ne-evaluarea rapidă riscurilor de neconformare ale contribuabililor și ale organizațiilor, prin ne-elaborarea de modele actualizate de predicție economică și financiară bazate pe masive de date, prin ne-elaborarea de strategii de finanțare, în general nefolosirea instrumentelor oferite de inteligența artificială bazate pe analiză și procesării datelor de centralizării sistemului informatic; favorizarea procedurilor de evaziune fiscală prin lipsa capacităților de detecție la nivelul sistemelor informatice și organizării datelor actuale, pierdere însemnată la nivelul colectării taxelor, estimată la peste 2% din PIB prin comparație cu statele care au observat rezultatele după implementarea unor astfel de sisteme. Conform studiului Consiliului Fiscal Estonia realizează câștiguri suplimentare de 2% din PIB în fiecare an, raportate la 2016, Ungaria și Slovacia realizează anual reducerea cu 15% a evaziunii TVA prin implementarea analizelor masivelor de date.

Mai mult, nefuncționarea acestui sistem, prin încetarea funcționării, chiar și pentru câteva ore, ale unor componente ale sale, poate produce următoarele consecințe grave:

➤ Nefuncționarea pentru 24 de ore a sistemului informatic al Trezoreriei statului conduce la imposibilitatea instituțiilor publice de a efectua plăți de salarii pentru întreg personalul bugetar (profesori, medici, magistrați, polițiștilor, militari și funcționari), plăți de pensii și ajutoare, plăți de contracte către furnizori, întrucât:

- afectează funcționarea instituțiilor publice și blochează plata salariilor funcționarilor, polițiștilor și armatei, plăților și ajutoarelor locale;

- este blocat sistemul financiar-bancar din România deoarece Trezoreria are în sistemul național de plăți o pondere relativ egală cu sumă activității celorlalte bănci;

- plățile efectuate de către contribuabili nu pot fi evidențiate în sistemul fiscal, întârziind nejustificat reluarea activității normale operatorilor economici;

- conduce la blocarea traficului în vămile de frontieră (rutier, fluvial, aerian) deoarece face imposibilă încasarea drepturilor de import (taxe vamale, accize și TVA) pentru mărfurile care sunt introduse pe teritoriul UE, prin birourile vamale de frontieră. Într-o astfel de situație nu se poate acorda "liberul de vamă" pentru mărfurile importate deoarece acesta este condiționat de existența dovezilor privind încasarea cuantumului drepturilor de import la bugetul de stat, respectiv de procesarea plății taxelor vamale conform principiilor Resurselor Proprii Tradiționale ale UE (75% din ceea ce se încasează ajunge la bugetul UE);

- are impact major asupra persoanelor și micilor operatori economici, erant rapid, nemaiputându-se realiza plățile pentru bunurile primite prin pachete/colete.

➤ Nefuncționarea pentru 24 de ore a sistemului informatic vamal conduce la blocarea activității nu numai pentru vama română ci și pentru o porțiune semnificativă

➤ Nefuncționarea pentru 12 de ore în ziua de 25 a lunii a DeDoc sau SPV conduce la lipsa a 40% din declarațiile contribuabililor, deci incertitudini majore în privința cască greu de cuantificat.

➤ Nefuncționarea în ziua de 25 a lunii a anumitor componente ale sistemului informatic are un impact major asupra persoanelor asigurate în ceea ce privește contribuțiile sociale, declarațiile nemaifiind transmise în termenul legal către casele

de asigurări sociale, respectiv nemaiputându-se proba calitatea de asigurat într-un număr mare de cazuri.

➤ Nefuncționarea unuia dintre sistemele de schimb de informații cu Uniunea Europeană, altele decât cele vamale, timp de 24 de ore, are ca efect:

- întârzierea efectuării comerțului intracomunitar cu România prin limitarea drăgică și poșibilității de verificare și codurilor de T.V.A.;
- imposibilitatea efectuării controlului deci la creșterea riscului de fraudă cu limitarea accesului la documentele de însoțire a mărfurilor accizabile.

➤ Oprirea funcționării, chiar parțiale, pe durata a câtorva zile, a unor dintre componentele sistemului informatic cum sunt PatrimVen, ForExeBug, ARB și CAB care asigură permanent transferul de date de natură patrimonială, financiară și de realizare a contractelor de achiziții publice cu peste 13.000 de instituții a avea ca efect:

- paralizarea activităților de acordare de ajutoare sociale, ale primăriilor și ale agențiilor ministerului muncii;
- paralizarea încheierii de contracte de achiziții de lucrări, de materiale și de investiții și instituțiilor publice;
- paralizarea acordării de împrumuturi populației de către bănci.

b) Contextul geo-politic actual (experiența pandemiei, situația extraordinară generată de conflictele armate la nivel mondial, înmulțirea atacurilor cibernetice) impune acordarea unei atenții deosebite securității și rezilienței capacităților sistemelor și rețelelor informatice ale statului român, inclusiv prin prisma necesității asigurării securității datelor personale ale cetățenilor români;

c) Riscul desfășurării necorespunzătoare a proiectelor materializate în nerealizarea sau doar întârzierea atingerii obiectivelor de reformă digitală prevăzute în PNRR și prin alte surse de finanțare, din cauza proiectării deficitare a noilor componente informatice, a nerealizării la timp a componentelor nou puse în funcțiune ar avea consecințe deosebit de grave, greu de estimat.

În condițiile în care încetarea temporară a funcționării sistemelor informatice ale M.F. echivalează cu o situație de dezastru național, așa cum am precizat anterior, iar nerealizarea reformelor privind digitalizarea prevăzută în PNRR are consecințe deosebit de grave în plan național și internațional, sunt necesare măsuri de prevenire a materializării riscurilor și limitarea vulnerabilităților.

Actualele centre de date ale M.F. nu mai corespund din punct de vedere tehnic, necesitând investiții urgente. Aceste investiții, prevăzute în PNRR, constau în modernizarea clădirilor și a celorlalte componente ale infrastructurii de bază, astfel cum aceasta este definită la art. 2 lit. k) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 89/2022 privind înființarea, administrarea și dezvoltarea infrastructurilor și serviciilor informatice de tip cloud utilizate de autoritățile și instituțiile publice, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr.180/2023.

Asigurarea rezilienței platformei tehnologice unice se va realiza printr-o arhitectură de înaltă fiabilitate și disponibilitate, orientată spre scalabilitate, cu echipamente care ar putea fi distribuite în centre de date situate la distanță, prin utilizare internă a noilor tehnologii Cloud și prin asigurarea interconectării/migrării datelor dintre HUB-ul

Financiar și Cloud-ul guvernamental, conform alin. (7), art. 1 din Ordonanța de Urgență nr. 89/2022 privind înființarea, administrarea și dezvoltarea infrastructurilor și serviciilor informatice de tip cloud utilizate de autoritățile și instituțiile publice, cu modificările și completările ulterioare.

Scopul obiectivului de investiții în HUB-ul Financiar, de uz și interes public național pentru securitatea financiară a statului, este realizarea unei infrastructuri hardware și software omogene de interes esențial pentru securitatea financiară a statului, dezvoltată în condiții de securitate cibernetică, cu respectarea dispozițiilor Legii nr. 163/2021 privind adoptarea unor măsuri referitoare la infrastructuri informatice și de interes național și condițiile implementării rețelelor 5G, implementarea investițiilor în tehnologia informației și comunicațiilor TIC – parte componentă și a PNRR din domeniul de activitate al M.F., prin realizarea unei infrastructuri optimizate tehnic și financiar și prin abordarea unitară a proiectelor de infrastructură TIC, care oferă următoarele avantaje:

- Distribuirea judicioasă a vârfurilor de sarcină;
- Întreținerea uniformă, mai eficientă prin competențe mai rapid formate a sistemelor aflate în producție;
- Utilizarea unui sistem de securitate și monitorizare unitar;
- Evitarea formării de silozuri (sisteme informatice care funcționează de sine stătător, cu slabă inter-operativitate);
- Costuri recurente semnificativ mai mici.

Principalele beneficii economice care sunt avute în vedere după realizarea sistemului informatic integrat, bazat pe o structură unitară și omogenă, de interes național pentru securitatea financiară a statului:

- Funcționarea corespunzătoare a instituțiilor publice și plata salariilor în sectorul bugetar, pensiilor și a ajutoarelor sociale;
- Împiedicarea blocării sistemului financiar-bancar din România deoarece Trezoreria are în sistemul național de plăți o pondere relativ egală cu suma activităților celorlalte bănci;
- Plățile efectuate de către contribuabili pot fi evidențiate în sistemul fiscal fără a întârzia nejustificat reluarea activităților normale ale operatorilor economici;
- Evitarea blocării traficului în vămile de frontieră (rutier, fluvial, aerian) deoarece fac imposibilă încasarea drepturilor de import/taxe vamale, accize și TVA) pentru mărfurile care sunt introduse pe teritoriul Uniunii Europene, prin birourile vamale de frontieră;
- Funcționarea Sistemului Informatic Vamal are ca efect împiedicarea blocării activității nu numai pentru vama română ci și pentru o porțiune semnificativă a Sistemului Vamal Integrat al Uniunii Europene, se vor împiedica întârzieri în efectuarea comerțului intra-comunitar cu România prin limitarea drastică a posibilității de verificare a codurilor TVA;
- Creșterea eficienței controlului și în consecință eliminarea riscului de fraudă cu produse accizabile prin limitarea accesului la documentele de însoțire a mărfurilor accizabile.

Implementarea unei infrastructuri hardware și software omogene este **esențială** din punct de vedere al importanței realizării unor sisteme (proiecte) informatice care necesită o atenție sporită din perspectiva intereselor de securitate ale statului.

Deopotrivă trebuie reținut că una dintre direcțiile de acțiune pentru asigurarea securității naționale prevăzute în Strategia Națională de Apărare a Țării pentru perioada 2020-2024, aprobată prin Hotărârea Parlamentului României nr. 22/2020 este reprezentată de realizarea infrastructurii necesare pentru digitalizarea României, cu scopul eficientizării aparatului administrativ și al creșterii calității serviciilor publice, pentru transpunerea în realitate a acestei direcții de acțiune fiind necesară implementarea infrastructurii de cloud guvernamental și totodată crearea unui "Hub" al finanțelor publice la nivel național care să colecteze, gestioneze și să pună la dispoziția tuturor factorilor interesați informații fiabile, validate și actuale de natură financiară, patrimonială sau în legătură cu banii publici.

Pentru evitarea riscurilor amintite anterior este necesară **creșterea securității întregului sistem informatic integrat și realizarea modernizărilor** ce se impun, planificate a fi realizate până la 31.12.2025, ținând cont de necesitatea respectării jaloanelor și țintelor asumate prin PNRR, proiecte care vizează în principal modernizarea platformelor tehnologice, îmbunătățirea performanțelor sistemului, creșterea securității sistemului informatic (protecția rețelelor, securitatea accesului, integritatea datelor, etc), centralizarea unor componente și adăugarea unor noi funcționalități cum sunt: alocarea bugetelor pe programe, urmărirea transporturilor intra-comunitare, înregistrarea facturilor între companii, analiza completă a datelor structurate și nestructurate, creșterea interoperabilității cu sistemele celorlalte instituții publice, facilității de interfațare directă cu sisteme informatice ale companiilor.

În prezent toate proiectele cuprinse în Componenta 8 din PNRR au fost demarate, inclusiv cele cu componentă de securitate națională, prin aplicarea prevederilor OUG nr.114/2011, și trebuie integrate într-un Hub al finanțelor publice ce va utiliza preponderent servicii de tip cloud.

Reglementarea **nu poate fi amânată întrucât** în cadrul Pilonului III din Planul național de redresare și reziliență, este inclusă Componenta 8 - Reforme fiscală și reforma sistemului de pensii, având ca prim obiectiv general O.1 Reforma administrației fiscale și revizuirea cadrului fiscal pentru consolidarea sistemului fiscal și pentru creșterea veniturilor colectate de administrația fiscală cu cel puțin 3 puncte procentuale din PIB (2,5 procente din reforma administrației fiscale și 0,5 procente din revizuirea cadrului fiscal) și reducerea decalajului de TVA cu cel puțin 5 puncte procentuale, ambele comparativ cu 2019 și cu termen de implementare 31.12.2025.

Situația financiar-bugetară reclamă **accesarea fără întârzieri** a finanțărilor disponibile prin P.N.R.R. cu respectarea termenelor-limită asumate de România prin P.N.R.R. pentru îndeplinirea jaloanelor și țintelor.

Situația extraordinară este cauzată și de creșterea volumului informațiilor din bazele de date critice administrate de statul român, prin Ministerul Finanțelor, precum și necesitatea consolidării, interconectării și asigurării în mod unitar a securității cibernetice a acestora. Administrația publică are nevoie de mecanisme de transformare digitală rapide și specifice care să îi permită să dezvolte platforme informatice în acord

cu nevoile de automatizare și robotizare specifice pieței concurențiale europene pentru a gestiona eficient cheltuielile cu mentenanța, dar și cu cele specifice echipamentelor informatice.

În acest context, neadoptarea prezentei ordonanțe de urgență poate avea drept consecințe:

- pierderea a aproximativ 98.343,55 mii euro, fără TVA, fonduri europene nerambursabile;
- pierderea credibilității României în fața Comisiei Europene și a partenerilor occidentali și
- afectarea șansei României de a se adapta digital la noile realități privind guvernarea electronică, interoperabilitatea sistemelor informatice, regimul administrării virtuale a datelor din sectorul public și relevanța acestora pentru buna funcționare a statului român.

Situația extraordinară care impune reglementarea prin OUG a hub-ului financiar este generată inclusiv de conflictele armate pendinte, precum și de amenințarea de extindere a acestora și apariția altora, respectiv nevoia urgentă de creștere, în acest context, a rezilienței capacităților sistemelor și rețelelor informatice ale M.F., inclusiv prin prisma necesității asigurării securității datelor personale ale cetățenilor români.

Situația extraordinară este cauzată și de creșterea volumului informațiilor din bazele de date critice administrate de M.F. și necesitatea consolidării și interconectării acestora, precum și necesitatea asigurării în mod unitar a securității cibernetice a acestora, în contextul conflictelor convenționale și neconvenționale din vecinătatea României și a revoluției digitale care acaparează toate statele lumii.

Criza conductorilor electrici, intensificarea amenințărilor cibernetice venite dinspre spațiul estic și riscul real de pierdere sau de alterare a datelor guvernamentale generată de astfel de atacuri reprezintă abateri semnificative de la obișnuit și impun recurgerea la această cale de reglementare pentru evitarea aducerii atingerii interesului public.

Lipsa reglementării, la nivel primar, generează imposibilitatea implementării pe altă cale a soluțiilor prevăzute în proiectul de ordonanță de urgență, fiind domenii care capacitează în mare măsură administrația publică centrală, managementul informațiilor la nivelul M.F., dinamica serviciilor publice oferite de M.F., adaptarea acestora la noile realități tehnologice și digitale, precum și reacția de răspuns a statului la noile provocări în domeniul conceptului de securitate extinsă.

De asemenea, având în vedere că transformarea digitală a M.F., ANAF și AVR este un obiectiv de interes strategic național, care cuprinde procesul de transformare digitală atât la nivelul serviciilor publice în domeniul fiscal și vamal din România, cât și la nivelul mediului de afaceri.

România are alocate fonduri prin PNRR, pentru componenta de transformare digitală. În acest context, situația fiscal-bugetară reclamă accesarea fără întârzieri a finanțărilor disponibile cu respectarea termenelor asumate de România pentru îndeplinirea proiectelor cuprinse în Componenta 8 din PNRR.

În lipsa unor reglementări specifice, imediate și efective ale Hub-ului Financiar se pot genera riscuri de securitate cibernetică a sistemelor informatice dar și riscuri de

utilizare a informațiilor specifice de date de către utilizatori neautorizați iar prin aceasta se pot crea prejudicii proprietarilor de date persoane fizice și/sau juridice cu impact asupra fondurilor externe nerambursabile accesate de România atât prin mecanismul de redresare și reziliență cât și prin politica de coeziune.

În considerarea tuturor aspectelor menționate mai sus, dar și a faptului că implementarea Hub-ului Financiar, astfel încât acesta să fie funcțional, necesită parcurgerea unor etape procedurale a căror desfășurare presupune o anumită perioadă de timp, iar orice întârziere în adoptarea de măsuri urgente în acest sens ar crește substanțial riscul de dezangajare a fondurilor europene nerambursabile disponibile în acest moment, cu implicații negative asupra fondurilor naționale, reglementarea în regim de urgență a cadrului legal necesar demarării etapelor pentru implementarea acestui proiect este cu atât mai justificată,

Conform componentei 8 din PNRR se impune urgent adoptarea Ordonanței de Urgență privind înființarea, administrarea și dezvoltarea unui centru de servicii și date financiare, fiscale și vamale al administrației publice la nivelul Ministerului Finanțelor, prin înființarea, dezvoltarea și administrarea infrastructurii, la nivel național, inclusiv prin implementarea de tehnologii cloud definite prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 89/2022 privind înființarea, administrarea și dezvoltarea infrastructurilor și serviciilor informatice de tip cloud utilizate de autoritățile și instituțiile publice, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr.180/2023, prin dezvoltarea unor sisteme și aplicații informatice găzduite pe această infrastructură și asigurarea unui management eficient privind gestionarea centralizată a resurselor TIC. Se impune adoptarea cu celeritate a unor responsabilități și sarcini precise cu privire la proiectarea, implementarea, dezvoltarea și administrarea infrastructurilor, tehnologiilor și serviciilor HUB-ului Financiar.

În considerarea faptului că toate aceste elemente vizează un interes public, constituie o urgență și o situație extraordinară, a cărei reglementare nu poate fi amânată și impune adoptarea de măsuri imediate pe calea ordonanței de urgență.

2.3 Schimbări preconizate

Se reglementează la nivel de legislație primară definirea, rolul și modul de dezvoltare al centrului de servicii și date financiare, fiscale și vamale al administrației publice la nivelul Ministerului Finanțelor (HUB-ul Financiar) precum și declararea acestuia de uz și interes public general pentru interesele financiare ale Statului Român și ale Uniunii Europene, în contextul nevoii de asigurare a serviciilor publice esențiale funcționării statului.

Prezentul act normativ definește, la art. 1, conceptul de Hub Financiar, ca fiind centrul de servicii și date financiare, fiscale și vamale al administrației publice înființat și dezvoltat la nivelul Ministerului Finanțelor, alcătuit cel puțin din următoarele componente: Infrastructura de bază, Infrastructura ca serviciu (IaaS), Platforma ca serviciu (PaaS), Software-ul ca serviciu (SaaS), astfel cum sunt definite la art. 2 lit. k), l), q) și u) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 89/2022 privind înființarea, administrarea și dezvoltarea infrastructurilor și serviciilor informatice de tip cloud utilizate de autoritățile și instituțiile publice, aprobată cu modificări și completări prin

Legea nr.180/2023, precum și sistemele informatice găzduite pe această infrastructură. M.F., prin C.N.I.F., îi revine sarcina creării, dezvoltării și administrării Hub-ului Financiar, prin înființarea, administrarea și dezvoltarea unei infrastructuri, la nivel național, inclusiv prin implementarea de tehnologii cloud și prin dezvoltarea unor sisteme și aplicații informatice găzduite pe această infrastructură.

Hub-ul Financiar se interconectează la nivel de servicii cu Platforma de Cloud Governamental și respectă prevederile Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 89/2022, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr.180/2023. Sistemele și aplicațiile informatice utilizate în cadrul Hub-ului Financiar se dezvoltă astfel încât să fie apte pentru migrarea în Cloud-ul Governamental sau interconectarea cu acesta, în condițiile prevăzute de art. 1 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr 89/2022, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr.180/2023 și Hotărârea Guvernului nr. 112/2023 privind aprobarea Ghidului de governanță a platformei de cloud guvernamental.

Mai mult, soluția full stack aferentă cloud-ului dedicat, definită ca soluție de cloud completă, la cheie, alcătuită din totalitatea resurselor fizice și logice necesare pentru asigurarea funcționalității imediate a furnizării serviciilor de tip IaaS, PaaS, SaaS, va putea funcționa în mod deconectat pentru o perioadă determinată de timp. Acest model de stocare a datelor într-un mediu care constă atât din soluții locale, cât și globale furnizate de alte cloud-uri, asigură posibilitatea stocării datelor exclusiv în cloud-ul privat, unde resursele sunt separate și sigure, și posibilitatea rulării aplicațiilor solicitante (în vârfuri de sarcină) în alte cloud-uri.

Ținând cont de implicațiile pe care infrastructura Hub-ul Financiar le are la nivelul administrației publice, precum și de faptul că întârzierea în realizarea acestuia are un impact direct și important atât eficientizarea îndeplinirii sarcinilor de către M.F., ANAF și AVR, dar și în eliminarea dificultăților cu care se confruntă în prezent C.N.I.F. în materie de întreținere a sistemelor informatice actuale, propunerea de act normativ reprezintă un proiect de interes național.

Totodată, în considerarea atât a beneficiarilor HUB-ului Financiar - instituțiile și autoritățile din sectorul public, cetățeni, companii, precum și orice organ de stat care acționează, în regim de putere publică, pentru satisfacerea unui interes legitim public, în cadrul sistemului administrației publice centrale, cât și a rolului strategic pe care HUB-ul Financiar îl îndeplinește în furnizarea serviciilor publice și, în mod indirect, în menținerea funcțiilor vitale în domeniile financiar, fiscal, vamal, a căror perturbare sau distrugere ar avea un impact semnificativ la nivel național ca urmare a incapacității de a menține respectivele funcții, Hub-ul Financiar poate prezenta caracteristicile unei infrastructuri de securitate națională.

Din perspectiva cerințelor pentru infrastructuri de securitate națională, prin proiectul de ordonanță de urgență, se are în vedere ca toate componentele Hub-ului Financiar, încadrate potrivit legii în categoria elementelor cu componentă de securitate națională, să se realizeze prin Regia Autonomă "Rasirom", care va avea rolul de contractor-integrator, cu atribuții și responsabilități definite în cuprinsul actului normativ supus aprobării. Modalitatea de derulare a raporturilor juridice dintre M.F. și Rasirom se realizează cu respectarea prevederilor prezentei ordonanțe și ale prevederilor OUG

nr.114/2011.

Securitatea cibernetică a Hub-ului Financiar este asigurată de Centrul Național Cyberint din Serviciul Român de Informații, conform competențelor reglementate de Legea nr. 58/2023 privind securitatea și apărarea cibernetică a României, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative, cu sprijinul Centrului Național pentru Informații Financiare.

Prezenta ordonanță de urgență reglementează în mod expres definirea, rolul și modul de dezvoltare al centrului de servicii și date financiare, fiscale și vamale al administrației publice la nivelul Ministerului Finanțelor, denumit Hub Financiar, securitatea cibernetică, atribuțiile, responsabilitățile privind realizarea și implementarea elementelor cu componentă de securitate națională ale Hub-ului Financiar, precum și prelucrarea datelor.

Prezenta ordonanță de urgență reglementează regimul juridic al proprietății intelectuale, jurnalizarea și auditul Hub-ului Financiar. În acest sens, se prevede că, cel puțin anual sau ori de câte ori este necesar, se dispune efectuarea unor activități de audit de conformitate pe linia protecției, calității, securității și trasabilității pentru hub sau, după caz, pentru anumite componente ale acestuia.

Preconizăm că propunerea legislativă va avea următoarele efecte:

- crearea condițiilor tehnice de interconectare a sistemelor informatice existente, pe baza unei arhitecturi de comunicații cu o unică politică de dezvoltare;
- standardizarea politicilor de acces și securitate și utilizarea lor în mod unitar;
- gestionarea eficientă a momentelor de prelucrare masivă a datelor;
- utilizarea eficientă și simplificarea gestiunii fizice a resurselor;
- scalabilitate masivă;
- partajarea resurselor de prelucrare.

M.F., prin C.N.I.F., îi revine sarcina de a asigura governanța acestor servicii astfel încât să fie eliminate cât mai multe dintre problemele legate de confidențialitatea și securitatea datelor, reglementare, aspectele financiare, mijloacele tehnice (interoperabilitate, maturitate tehnologică, fiabilitate), preocupările legate de accesul la date și proprietatea asupra acestora și astfel să crească încrederea în acest model de utilizare a resurselor de T.I.C. ale M.F., ceea ce va conduce la extinderea serviciilor oferite în cloud prin implementarea HUB-ului Financiar.

2.4 Alte informații

Reglementarea unui cadru pentru managementul eficient și gestionarea centralizată a resurselor T.I.C. ale M.F. prin înființarea Hub-ului Financiar va reduce costurile de interconectare a sistemelor instituțiilor publice și a sistemelor informatice existente determinate de achiziția unor sisteme în tehnologii diferite printr-o mai bună gestionare a resurselor în condiții de securitate sporită, scalabilitate, flexibilitate și adaptabilitate.

Ordonanța de urgență nu se aplică în cazul sistemelor informatice dezvoltate în cadrul unor proiecte finanțate din fonduri externe, pentru care finanțatorul impune condiții speciale de eligibilitate a cheltuielilor efectuate și sustenabilitate a acestor proiecte, incompatibile cu prevederile actului normativ supus aprobării.

Secțiunea a 3-a: Impactul socioeconomic

3.1 Descrierea generală a beneficiilor și costurilor estimate ca urmare a intrării în vigoare a actului normativ

3.2 Impactul social

Prezentul act normativ promovează reducerea interacțiunii față în față cu contribuabilii, prin reducerea dificultăților manifestate prin birocrație, prezența permanentă la ghișee, sisteme informatice lipsite de interoperabilitate, care au ca efect accesul îngreunat la serviciile publice oferite de către M.F., ANAF și AVR.

Prezentul act normativ va reduce birocrația, prin eliminarea proceselor administrative redundante sau perimate.

3.3 Impactul asupra drepturilor și libertăților fundamentale ale omului

Prezentul act normativ nu afectează exercițiul drepturilor și libertățile fundamentale, regimul juridic de prelucrare a datelor cu caracter personal fiind guvernat de dreptul pozitiv în vigoare.

Prezentul act normativ prezintă garanții puternice privind respectarea regimului juridic de protecție a drepturilor și libertăților fundamentale ale cetățenilor prin sistemul de jurnalizare, audit.

Prezentul act normativ contribuie la îmbunătățirea exercitării drepturilor și libertăților fundamentale ale cetățenilor prin servicii digitale.

3.4 Impactul macroeconomic

Prezentul act normativ adresează atractivitatea instituțională a M.F., ANAF și AVR, îmbunătățind serviciile digitale în domeniile financiar-bancar și fiscal adresate companiilor, cetățenilor și contribuabililor în relația cu administrația publică.

3.4.1 Impactul asupra economiei și asupra principalilor indicatori macroeconomici

Prezentul act normativ contribuie la creșterea ponderii veniturilor colectate de ANAF cu cel puțin 2,5% din PIB și reducerea decalajului TVA cu 5 puncte procentuale în 2026 față de valoarea ambilor indicatori din 2019.

Prezentul act normativ va eficientiza costurile M.F., întrucât nu vor mai fi nevoite să achiziționeze echipamente hardware și sisteme informatice disparate.

3.4.2 Impactul asupra mediului concurențial și domeniul ajutoarelor de stat

Prezentul act normativ va reduce birocrația, evaziunea fiscală, stimulând antreprenorialul și încurajând înființarea de noi societăți.

3.5. Impactul asupra mediului de afaceri

Prezentul act normativ va reduce birocrația, evaziunea fiscală, stimulând antreprenorialul și încurajând înființarea de noi societăți.

3.6 Impactul asupra mediului înconjurător

Prezentul act normativ va reduce consumul de energie și impactul negativ asupra mediului înconjurător, întrucât va înlocui multitudinea de sisteme informatice disparate cu unul centralizat, mai eficient din punct de vedere energetic.

3.7 Evaluarea costurilor și beneficiilor din perspectiva inovării și digitalizării

Nu este cazul.

3.8 Evaluarea costurilor și beneficiilor din perspectiva dezvoltării durabile

Prezenta ordonanță de urgență nu se referă la acest subiect.

3.9 Alte informații

Nu este cazul.

Secțiunea a 4-a

Impactul financiar asupra bugetului general consolidat atât pe termen scurt, pentru anul curent, cât și pe termen lung (pe 5 ani), inclusiv informații cu privire la cheltuieli și venituri

- în mii lei (RON) -						
Indicatori	Anul curent	Următorii patru ani				Media pe cinci ani
1	2	3	4	5	6	7
4.1 Modificări ale veniturilor bugetare, plus/minus, din care:						
a) buget de stat, din acesta:						
i.impozit pe profit						
ii.impozit pe venit						
b) bugete locale						
i.impozit pe profit						
c) bugetul asigurărilor sociale de stat:						
i.contribuții de asigurări						
d) alte tipuri de venituri (se va menționa natura acestora)						
4.2 Modificări ale cheltuielilor bugetare, plus/minus, din care:						
a) buget de stat, din acesta:						
i.cheltuieli de personal						
ii.bunuri și servicii						

iii.active nefinanciare						
b) bugete locale: i.cheltuieli de personal ii.bunuri și servicii						
c) bugetul asigurărilor sociale de stat: i.cheltuieli de personal ii.bunuri și servicii						
d) alte tipuri de cheltuieli (se va menționa natura acestora)						
4.3 Impact financiar, plus/minus, din care:						
a) buget de stat						
i. cheltuieli de personal						
ii.bunuri și servicii						
iii.active nefinanciare						
b) bugete locale						
4.4 Propuneri pentru acoperirea creșterii cheltuielilor bugetare						
4.5 Propuneri pentru a compensa reducerea veniturilor bugetare						
4.6 Calcule detaliate privind fundamentarea modificărilor veniturilor și/sau cheltuielilor bugetare						
4.7 Prezentarea, în cazul proiectelor de acte normative a căror adoptare atrage majorarea cheltuielilor bugetare, a următoarelor documente:						
a) fișa financiară prevăzută la art. 15 din Legea nr. 500/2002, cu modificările și completările ulterioare, însoțită de ipotezele și metodologia de calcul utilizată;						
b) declarație conform căreia majorarea de cheltuială respectivă este compatibilă cu obiectivele și prioritățile strategice specificate în strategia fiscal-bugetară, cu legea bugetară anuală și cu plafoanele de cheltuieli prezentate în strategia fiscal-bugetară.						
4.8 Alte informații						

Finanțarea cheltuielilor se asigură prin Planul Național de Redresare și Reziliență al României, de la Bugetul de Stat prin bugetul Ministerului Finanțelor, în limita sumelor aprobate anual cu această destinație, prin fonduri externe nerambursabile sau din alte surse de finanțare legal constituite.

Secțiunea a 5-a:

Efectele actului normativ asupra legislației în vigoare

5.1 Măsurile normative necesare pentru aplicarea prevederilor actului normativ

Prezenta ordonanță de urgență nu se referă la acest subiect.

5.2 Impactul asupra legislației în domeniul achizițiilor publice

Prezenta ordonanță de urgență nu se referă la acest subiect.

5.3 Conformitatea proiectului de act normativ cu legislația UE (în cazul proiectelor ce transpun sau asigură aplicarea unor prevederi de drept UE).

Prezenta ordonanță de urgență nu se referă la acest subiect.

5.3.1 Măsurile normative necesare transpunerii directivelor UE

Prezenta ordonanță de urgență nu se referă la acest subiect.

5.3.2 Măsurile normative necesare aplicării actelor legislative UE

Prezenta ordonanță de urgență nu se referă la acest subiect.

5.4 Hotărârile ale Curții de Justiție a Uniunii Europene

Prezenta ordonanță de urgență nu se referă la acest subiect.

5.5 Alte acte normative și/sau documente internaționale din care decurg angajamente asumate

Nu este cazul.

5.6. Alte informații

Nu este cazul.

Secțiunea a 6-a:

Consultările efectuate în vederea elaborării actului normativ

6.1 Informații privind neaplicarea procedurii de participare la elaborarea actelor normative

Prezenta ordonanță de urgență nu se referă la acest subiect.

6.2 Informații privind procesul de consultare cu organizații neguvernamentale, institute de cercetare și alte organisme implicate.

Prezenta ordonanță de urgență nu se referă la acest subiect.

6.3 Informații despre consultările organizate cu autoritățile administrației

publice locale

Prezenta ordonanță de urgență nu se referă la acest subiect.

6.4 Informații privind puncte de vedere/opinii emise de organisme consultative constituite prin acte normative

Prezenta ordonanță de urgență nu se referă la acest subiect.

6.5 Informații privind avizarea de către:

Prezentul proiect a fost supus avizului Consiliului Suprem de Apărare a Țării.

6.6 Alte informații

Nu e cazul.

Secțiunea a 7-a:

Activități de informare publică privind elaborarea și implementarea actului normativ

7.1 Informarea societății civile cu privire la elaborarea actului normativ

Prezentul proiect de act administrativ cu caracter normativ se supune procedurii prevăzute de Legea nr. 52/2003 *privind transparența decizională în administrația publică*, precum și a H.G. nr. 831/2022 *pentru aprobarea Normelor metodologice de aplicare a Legii nr. 52/2003 privind transparența decizională în administrația publică*.

În temeiul art. 7, alin. (13) din Legea nr. 52/2003, perioada de consultare publică a fost stabilită la 10 zile pentru următoarele motive:

– prevederile art. 1 alin. (8) și art. 3, alin. (1) din prezentul proiect de Ordonanță de urgență impun adoptarea legislației secundare într-un timp scurt raportat la complexitatea obiectului de reglementare, nevoia de dezbatere interinstituțională, consultarea expertizei internaționale și primirea de know-how tehnic din partea actorilor implicați;

– crizele majore și multiple din domeniul securității naționale, apărării, energiei, economiei acaparează buna funcționare a infrastructurii hardware și software a M.F., fiind nevoie de accelerarea procesului de digitalizare, deci de operaționalizare tehnică, administrativă și juridică și a HUB-ului Financiar;

– în contextul amplificării atacurilor cibernetice cauzate de agresiunea armată a Federației Ruse în Ucraina, Guvernul accelerează toate proiectele de acte normative și politici publice care îmbunătățesc infrastructurile cibernetice naționale, în această sferă incluzându-se și Hub-ul Financiar;

– prin jaloanele 216, 225, 226, 227 și 228 din Componenta 8 - Reforma fiscală și reforma sistemului de pensii din PNRR, M.F. și-a asumat măsuri specifice de implementare a reformei ANAF prin digitalizare, în acest sens fiind nevoie de finalizarea rapidă a cadrului legal secundar.

7.2 Informarea societății civile cu privire la eventualul impact asupra mediului în urma implementării actului normativ, precum și efectele asupra sănătății și

securității cetățenilor sau diversității biologice.

Nu e cazul.

Secțiunea a 8-a:

Măsurile privind implementarea, monitorizarea și evaluarea actului normativ

8.1 Măsurile de punere în aplicare a actului normativ

Nu e cazul.

8.2 Alte informații

Toate componentele Hub-ului Financiar, încadrate potrivit legii în categoria elementelor cu componentă de securitate națională se realizează prin Regia Autonomă “Rasirom”, care va avea rolul de contractor-integrator.

Față de cele prezentate, a fost promovată prezenta Ordonanță de urgență a Guvernului privind înființarea, dezvoltarea și administrarea unui Hub Financiar la nivelul Ministerului Finanțelor, pe care o supunem aprobării.

Co-inițiatori:

Ministrul finanțelor

Marcel-Ioan BOLOȘ

Serviciul Român de Informații

Director interimar

Răzvan IONESCU

Avizatori:

Ministrul Justiției

Alina-Ștefania GORGHIU

Ministrul Cercetării, Inovării și

Digitalizării

Bogdan-Gruia IVAN